

Indhold:

ISSN: 1603 - 0281

Arrangements kalender, Webmasterens hjørne, Formandens hjørne, *side 2*

Referater, *side 3 & 4*

Historie fra det virkelige liv, *side 5*

Historien om 5. vornedegaard Magle-
gaard i Østermarie, *side 7*

Nyttige links, *side 10 & 11*

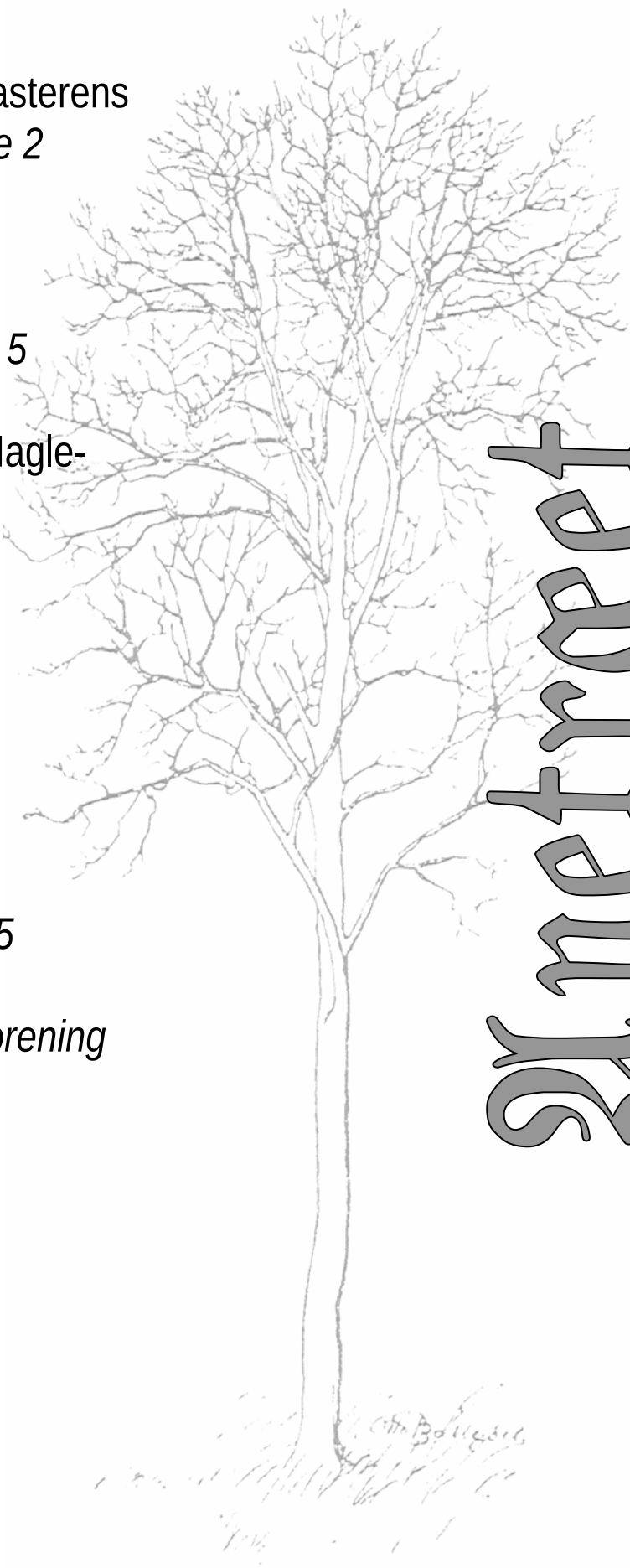
Konkurrencen, *side 11*

Bestyrelsen: se *bagsiden*

5.årgang nr.4 /november 2005
Medlemsblad for Bornholms
Slægts- og Lokalhistoriske Forening

farfar

Arrangements kalender

Foregår på Bornholms centralbibliotek kl. 19:00

onsdag d. 30. nov. Julehygge

onsdag d. 07. dec. Arkiv aften

onsdag d. 11. jan. Arkiv aften

onsdag d. 25. jan. "Hvor finder jeg hvad"

onsdag d. 08. feb. Arkiv aften

onsdag d. 22. feb. "Slægtshistorie på lokalarkiver"

Webmasterens hjørne

Den nye efterlysningsside er endelig klar. Hvis man som medlem er logget ind, så kan man direkte oprette nye efterlysninger som med det samme kan ses på websitet. Når man opretter en efterlysning vil der også automatisk komme en notits om det på siden med nyheder. De efterlysninger som man som medlem selv har oprettet kan man senere rette eller slette, det kræver naturligvis at man logger ind først. Også når man sletter en efterlysning vil siden med nyheder automatisk opdateres.

Vi er nu begyndt at sende Anetræet pr. e-mail til de medlemmer der ønsker at modtage bladet på denne måde. Bladet sendes som zippet pdf fil.

Modtager man bladet på e-mail, får man det ikke som almindelig post.

Hvis man ønsker bladet pr. e-mail kan man afkrydse 'Send foreningens blad pr. e-mail' på siden med ens medlemsinformation (log ind, og klik 'Ret profil' i menuen tv).

Der er kommet endnu et afkrydsningsfelt kaldet 'Send nyhedsbrev' på siden med ens medlemsinformation. Som navnet antyder angiver man her om man ønsker nyhedsbrev pr. e-mail. Foreningen har pt. ikke planer om at udsende et nyhedsbrev regelmæssigt. Muligheden vil primært blive brugt i tilfælde af f.eks. et aflyst foredrag, eller i andre tilfælde hvor medlemmerne vil have gavn af at få informationen hurtigt.

Philip

Formandens hjørne

Foreningen har nu gennemført 2 aktiviteter, som for de fremmødte var en god oplevelse.

Jeg håber så på, at de næste arrangementer vil få lidt flere medlemmer ud af busken.

Vi havde arrangeret aktiviteterne på en lørdag for at tilgodese ønsker fra flere medlemmer, som i kan se af foreningens mødekalendar er resten af sæsonens aktiviteter lagt på en onsdag aften. Da vi nu er vokset til over 450 medlemmer, ville det jo være dejligt at se lidt flere på vore onsdagsaftener.

Enkelte af vore medlemmer har ikke kunnet komme ned i arkivet på grund af trapperne, og jeg ville jo gerne have, at *alle* kunne komme der! Jeg har anmodet bibliotekets ledelse om at se på mulighederne for at gøre lokalarkivet tilgængeligt for handicappede, der findes jo slædeudstyr som kan monteres på lige trapper. Foreningen ved godt at sådanne opsætninger er bekostelige, men vi kan kun håbe på, at "hvor der er vilje er der en vej"

Frants

Dødsfald

Pensioneret Overbibliotekar og leder af Bornholms Lokalhistoriske arkiv, medstifter samt æresmedlem af Bornholms Slægts- og Lokalhistoriske Forening H.C. Larsen døde Søndag den 6. november 2005.

Det var med stor sorg vi modtog denne triste besked, og det er et

stort tab for lokalhistorien på Bornholm, at H.C. Larsen nu er borte. H.C. Larsens hjerte var altid på det rette sted når det gjaldt slægts- og lokalhistorien på Bornholm.

Det er hans store fortjeneste, at Bornholms Lokalhistoriske arkiv er hvad det er i dag, hvor det nærmest er et lille Landsarkiv.

Vore tanker går derfor til de efterladte i denne svære tid. Men også for os i BSLF vil der være et stort savn, at H.C. Larsen ikke er blandt os mere.

Ære være hans minde.

På bestyrelsen vegne. Hans Ressel

Rundvisning 17. sep. 05

Med smukt vejr og godt humør mødte godt en snes medlemmer op ved Forsvarsmuseet i Rønne, hvor P. Niby stod klar til at vise rundt og fortælle. Han gennemgik museets historie fra tårnet blev bygget omkring 1680 og til 3 sekler frem. Vi besøgte dels selve tårnet og dets konstruktion og nogle effekter fra dets anvendelse, hvad vi derimod ikke så var tårnets beboere- flagermusene.

I selve museumsbygningen fra 1815 er der mange effekter at se, helt fra bronzealderen og til tiden efter 2. verdenskrig. P. Niby fortalte her at museet måske får fingre i noget fra en V1-bombe, med lidt held vil det kunne udstilles i løbet af næste år.

Selvfølgelig så vi også "Egon Olsen's kampvogn" (den der har været benyttet som rekvisit i en af Olsenbande-filmene); og selvfølgelig så vi også den kanon fra 1864, der i mange år blev anvendt som "tågehorn" ved indsejlingen til Rønne havn.

Besøget sluttede af med en kanonsalut: 80 gram krudt, en gummibold på størrelse med en håndbold og en gammel mortér fra 1834- et brag, stor røg og bolden fløj 75-100 meter gennem luften i ca 20 til 30 meters højde!. De 2 timer medlemmerne tilbragte her var for historisk interesserede for kort- alt for kort.

Referat af Jørgen Petersen

Foredrag 08. okt. 2005

Frants Bøving bød velkommen til sæsonens første foredrag samt til Agnete Birger Madsen og de 40 fremmødte medlemmer der var kommet til trods for det pragtfulde efterårsvejr.

Agnete startede med at fortælle lidt om sig selv. Hun er uddannet historiker fra Århus Universitet og har en ph.d. i samme emner, som hun holdt foredrag om. Hun fik inspiration til sine studier gennem sin egen slægts historie. Hendes første foredrag var "Uægte børn og ugifte mødre". Her tog hun udgang i sin egen farmoder Mathilde Elisabeth Madsen.. Hun var fiskerdatter i Skagen.

Hendes forældre var medlemmer af Indre Mission og imod al tant og fjas. Mathilde var en livlig pige, der sneg sig ud gennem vinduet og via en altan og vedbend gik til bal på hotel "Royal". Hun kaldte sig selv "Familiens sorte får". Her traf hun en typograf og socialist, Birger Højbjerg. De blev forelskede og så gik det som så ofte, der kom en voksende mave. Dette skete omkring Skt. Hans 1916. Det skabte stor opstandelse i det lille hjem. De måtte ikke gifte sig, han var jo socialist og ikke troende. Han rejste til Oslo og blev i Norge hele sit liv.

Mathilde blev 01-02-1917 sendt til "Bethesda-hjemmet" i Århus, hvor hun skulle føde og blive, til det blev bestemt, hvor barnet skulle placeres. Barnet, Henrik Birger Madsen,

blev født 27-03-1917. Han var Agnetes far. Han kom i pleje hos morforældrene i Skagen. Han troede at mormoderen var sin moder. Først ved konfirmationen fik han kendskab til de rette forhold. Alt blev holdt tys-tys i familien.

Agnete fandt senere frem til søskende til sin farfar. Her vidste en søster, at han havde et barn, den anden anede det ikke. Han giftede sig for øvrigt aldrig. Birgers mor var også født udenfor ægteskab.

Da Agnete gik videre i forskningen, vidste det sig at Mathildes mor, Marianne, også havde et barn født udenfor ægteskab, nemlig sin ældste datter. Dette kunne tydeligt ses på fotos, som Agnete viste os. Det kunne man også se var gældende for Henrik og Birger, Birger kunne ikke løbe fra det udseende Henrik havde. Marianne var også født udenfor ægteskab. Her var grunden dog at faren var inde som soldat. De blev senere gift. Agnete har fundet frem til uægte børn i 7 slægtled i familierne.

Agnete har selvfølgelig flittigt brugt landsarkivet i Viborg. Her ligger stambøger over pigerne fra "Bethesdahjemmet"

Efter kaffepausen fortsatte Agnete med "Fattigfolk på landet".

Hun havde bl. a. et eksempel om en kone med 2 børn, hvor manden var rendt. I separationsansøgningen fra 1837 anfører hun, at han har drukket alt op, ikke betaler hvad han er dømt til underhold og turer rundt om. Agnete læste dele af ansøgningen, som sikkert var skrevet af en skriver; men hendes underskrift var egenhændig, både her og i en anden ansøgning. Dette var ikke normalt på den tid, for det meste var det med ført pen. Hun blev separeret fra bord og seng.

Hun bliver senere anklaget for at have bedrevet dobbelt hor med en separeret mand. De boede i samme hus med kun en seng. Det kostede dem 8

dage på vand og brød. Han fik også straf for ikke at have meldt sig til i sognet. Han arbejdede i nabosognet. De må dog have været kære i hinanden, det sagde han nemlig ved forhør i retssagen, idet de levede sammen, til hun døde i 60'erne. De blev senere igen straffet for dobbelt hor efter en anmeldelse til herredsfogden af kapellanen i sognet. Han havde været hos dem sammen med sognefogden og læreren. Da var der stadig kun en seng i huset. De gik der hen på grund af et rygte i byen. Denne anmeldelse skete 24/08-1845. De blev senere begge skilt og levede de sidste år lovformeligt sammen!!!

Agnete havde flere eksempler på fattiges levevilkår. Nogle vævede og spandt og kunne derved klare sig nogenlunde. Andre havde bogstaveligt kun det de gik og stod i..

Hun havde også observeret, at der var mange uægte børn født i de landsogne, hun havde brugt til sin afhandling. På en stor gård hvor der var 10 piger, var der næsten konstant 2 af dem gravide. Et andet eksempel var en pige, der for hver ny gård hun var på, fik et barn.

Alt i alt var det en forrygende eftermiddag med en meget veltalende og sjov Agnete. Der gik de, der ikke var der, glip af noget.

Jørn Kjøller

Historie fra det virkelige liv

Man hører tit om amerikanere der søger deres danske rødder, og søger kontakt med nulevende slægtninge herhjemme. Dette er en historie om det omvendte. Jeg satte mig for at spore efterkommere efter et udvandrer par her fra Bornholm. Efter næsten 3 års tålmodighed lykkedes det endelig!

Efter min farfars død fik jeg overladt et par gamle fotoalbums, samt en hel del materiale om hans aner. Specielt de gamle billeder var med til at få mig til at starte på slægtsforskning. Tre af billederne var af børn, de var taget i Lewiston, Idaho i USA. Bag på det ene billede var der skrevet noget, af det fremgik at pigen på billedet hed Laura. Af det skiftlige materiale kunne jeg læse at min oldefars første kone havde en søster, som i 1888 emigrerede med sin mand til Idaho. De tre billeder af børn fra Idaho måtte givetvis være emigranternes børn, det var jo næsten 100% sikkert.

Som enhver slægtsforsker ved, så er 'næsten 100% sikkert' ikke godt nok!

Jeg ville VIDE det med sikkerhed, og også gerne kende børnenes navne.

Der var altså kun et at gøre, nemlig at komme igang med detektivarbejdet.

Udvandrerne det drejer sig om er William Clausen (1856-?) og Nielsine Johanne Mogensen (1865-?). William havde været i USA før, men kom altså hjem på besøg. I april 1888 bliver han og Nielsine gift i Rønne kirke, og straks derefter gik turen til Idaho.

Jeg kunne se dem i udvandrersarkivet på nettet, destinationen var netop Lewiston i Idaho. Det var jo med til at sandsynliggøre at mine billeder var af netop deres børn.

I november 2002 lægger jeg de første efterlysninger ud på nettet. Det var bl.a. i Rootsweb's Idaho forum. Det kom der ikke umiddelbart noget ud af,

men det havde nok også været for meget at håbe på.

Blandt alt det andet materiale fandtes også en fotokopi af et foto af Nielsines forældre med deres børn. Fotoet var fra ca 1882. Da det var en fotokopi var det kun i sort/hvid, og detaljer var det svært at se.

Derfor indsendte jeg det til sitet www.ukendte-billeder.dk, for at efterlyse en bedre kopi. Her var jeg heldig. Efter et par måneder kom der en mail fra Nielsines lillesøsters tip-oldebarn! Hun havde en bedre kopi af billedet. Hun kunne også fortælle at Nielsine og William ifølge bogen 'Slægen Graa på Bornholm' i løbet af 1890'erne fik 4 døtre.

Døtrene hed Minnie, Ethel, Addie og Laura. At den yngste datter hed Laura, lige som pigen på mit ene billede, var endnu en indikation af at mine billeder måtte være af disse udvandreres børn.

Nu havde jeg altså lidt mere at søge efter! Ved at søge på www.familysearch.com efter Ethel Clausen kunne jeg finde Ethel Clawson.

At efternavnet Clausen åbentbart blev ændret til Clawson er ikke så overraskende. At familysearch søger fonetisk er her en god hjælp.

Desværre var der på familysearch intet om Ethels forældre, men den pågældende Ethel Clawson var født i Lewiston i 1892, så det kunne sagtens være hende jeg søgte. Ethel Clawson blev gift med Harold Ray

Pettijohn. Ikke ligefrem et almindeligt navn, så det kunne også være givtigt at søge på det.

Nu foregik søgningen på google. Jeg fandt en hel del hjemmesider hvor Harold Ray Pettijohn og Ethel Clawson var nævnt. Det var dog meget varierende hvor meget den enkelte side fortalte om dette par. Mange af siderne var tilsyneladende efter-slægtstræer, der var sjældent noget om Ethels forældre. Jeg mailede til at hav af de folk der stod for hjemmesiderne. Forbløffende nok var det relativt sjældent at jeg overhovedet fik et svar! Når der endelig kom et svar, så var det altid henvisning til en anden. En af dem jeg blev henvist til havde været død i 4 år!

Mens alt dette stod på lagde jeg løbende mere specifikke efterlysninger i diverse fora på internettet, uden at der dog kom noget ud af det.

En af dem jeg havde sendt mail til, var en kusine til Nielsine og Williams børnebørn. Hende hørte jeg ikke fra, hun havde ellers været aktiv i diverse fora på nettet.

Al denne søgning tog naturligvis tid. Man finder lidt oplysninger og sender en mail. Måske kommer der svar, måske ikke. Så søger man videre, og finder måske endnu lidt oplysninger et andet sted, og så sender man endnu en mail.

Efterhånden var jeg meget tæt på målet. Ved at kombinere oplysninger fra diverse amerikanske websites vidste jeg følgende:

William og Mrs. Clausen kom fra Danmark hvor de blev gift inden de tog til Idaho. De fik 4 døtre hvoraf kun Ethel senere blev gift og fik børn.

Med Harold Ray Pettijohn fik hun børnene Fay, William (sikkert opkaldt efter sin morfar) og Shirley. Fay og Shirley (og deres eventuelle børn) ville være svære at spore hvis de var blevet gift, og dermed sikkert havde fået nye efternavne.

Nu ville jeg videre. Jeg var overbevist om at 'William og Mrs. Clausen from Denmark' var identiske med de udvandrere jeg søgte efterkomme til.

Jeg besluttede at ringe til alle i USA ved navn William/Bill Pettijohn!

Inden jeg begyndte på det, sendte jeg dog endnu en mail til den fornævnte kusine til William Pettijohn, selv om jeg ikke havde fået svar på min første mail. Efter en måned kom der endelig svar. Det indeholdt adresse og telefonnummer til Shirley, barnebarn af udvandrerne!

Så sad jeg endelig der klokken 2 om natten og ringede til Shirley i Idaho. Hun blev selvfølgelig meget overrasket, men naturligvis også glad. Shirley vidste at hendes mormor blev kaldt Signe, og også at hendes mormor og morfar kom fra Bornholm. Dermed fik jeg den endelige bekræftelse på at det var det rigtige spor jeg hele tiden havde fulgt.

Jagten på disse efterkommere har været uhyre spændende. Det er også fascinerende at kunne få genetableret en kontakt over Atlanten som tilsyneladende blev brudt for 100 år siden. Nu er kontakten der, så nu skal vi i gang med at udveksle gamle billeder og meget andet.

Philip

Historien om 5. vornedegaard Maglegaard i Østermarie.

5. vg Maglegaard – er opkaldt efter sagnet om kæmpen Magle (betyder stor), der ifølge sagnet byggede Maglegaard. Kæmpen Magle ligger ifølge sagnet begravet i

den nærliggende Maglehøj. Maglegård er senere sammenlagt med 15 vg Mauritsgaard. Den anden gård Mauritsgaard opkaldt efter Sct. Mauritius, til hvem kapellet ved Maglegård har været indviet. Zahrtmann kalder også Mauritz-gård for Elleshus. Måske efter Ellebevoksning eller efter Ellestingeren (underjordsfolkets høvding). Maglegårdskapellet er indviet til 2 helgener: Udover Sct. Mauritiuz også Sct. Margrethe.

Den 1. Ejer, som jeg har fundet her, er Ridder Aage Nielssøn Sparre, som menes at være barnefødt i Skåne. Han tilføjede til sin underskrift "a wapn", der kendetegner ham som væbner, adelsmand. Han tilhørte en skånsk gren af adelsslægten Sparre, som havde 2 sparere i deres våbenmærke. Han var hovedsmand på Hammershus 1424, hvor det er nævnt 1.gang og har antagelig trukket sig tilbage til Maglegård i 1434, men var måske midlertidigt tilbage i 1443. På Maglegård havde han omkring 1432 bygget Sct. Mauritz kapel. Ærkebispens på den tid hed Peder Lykke, som var ærkebiskop fra 1418-1436, som udstedte et afladsbrev til de, der besøgte kapellet.

Kapellet var kun ca. 5x7 m, der var kun tale om et huskapel. For at få forrettet kapeltjeneste lod han d. 19. april 1457 tilskøde sognepræsten i Østermarie sogn en gård, mod at præsten og hans efterkommere forpligtede sig til hver lørdag at holde en messe i kapellet, hvor Aage Nielssøn og hans hustru Kirstine Gjordsdatter deltog.

Aage Nielssøn købte flittigt gårde på østlandet, således 1429 Stensgård (Smedegård) i Ibsker og Pæregård i Østerlars, i hvilket sogn, han også ejede Rågelundsgård. Hvor mange gårde, han samlede, ved man ikke, men regner med mellem 10-20. Hans agt synes, at have været den, at gøre Maglegård til hovedsæde for et adels gods, hvortil rettelig hørte et godskapel. Selv om dette ikke lykkedes, forblev Maglegård igennem mere end 1 århundrede hovedgården i det største samlede enkeltmandseje af strøgårde, som man hidtil havde set på Bornholm.

Af et tidligere ægteskab havde Aage Nielssøns hustru en datter, der hed Karine, der blev gift med væbneren Jep Lang, som fra sine forældre også havde arvet flere gårde på Bornholm. Aage Nielssøn døde i 1460. Hans enke flyttede formodentlig til slægtens skånske hjemsted Landskrone. Sønnen Niels Aagessøn havde fået ridderslaget, men havde brugt mange penge i sine unge år. Efter at være vendt hjem til Maglegård, måtte han låne penge af sin kone: Sofie Lavesdatter, for hvilket han måtte pantsætte til hende selve Maglegaard og 6 andre gårde på Bornholm, dele af hans forældrenarv. Hans halvsøster, der var blevet gift med Jep Lange, havde en søn, der hed Per Lange, overlod dem for livstid 2 gårde i Rø sogn, samt Svaneke by med alle dens rettigheder.

Ridder Niels Aagessøn sad i ro på Maglegård og holdt kapellet smukt i hævd, han tilskødede d. 6. januar 1493 3 gårde til præstekaldet i Østermarie, for at der til evig skulle læses en fredagsmesse i Østermarie kirke og den sædvanlige lørdagsmesse i Maglegårdskapellet. Kort før sin død skænkede han og hans hustru en sølvskål, der have en værdi af 12 lybske mark til Helliggæstes Kloster i Malmø. I efteråret 1494 døde han på Maglegård. I sit testamente havde han tillagt hver kirke og kapel på Bornholm en rhinsk gylden, hver præst 3 og hver sognedegn 1 skilling grot. Sparreslægten på Bornholm endte med ham. Hans halvsøster Karin sad i flere år som enke på Frennegård i Ibsker.

Efter Niels Aagessøns død gik hans bornholmske gårde over til hans søstersøn Per Lang. Denne havde efter sin far arvet flere bornholmske gårde, og han havde yderligere øget dette ved gårdkøb på Bornholm, navnlig i året 1490, da han bl.a. købte Hallegård i Åker, på hans hånd samlede det største gårdeje, som man hidtil havde set på Bornholm, men da han selv boede i Skåne på Valløse gik øen fri for herresæde og hoveri. Hans bornholmske jordegods omfattede 30 ejendomme.

For at sikre sine bornholmske ejendomme for fritagelse af skat, fik Per Lang i 1495 hos ærkebiskop Jens Brostrup garanti for evig fritagelse for de sædvanlige afgifter og skatter, og i 1507 blev dette frihedsbrev stadfæstet af ærkebiskop Byrge. Da Kong Hans truede med at fratage ærkebispesædet Bornholm, fik han 1509 også kongens tilsagn om, at han og hans arvinger i al fremtid skulle have skattefritagelse, som andre riddere havde det i det øvrige land. Men det varede ikke længe. Han døde i 1511 og hans datter Anne, der havde giftet sig med Niels Brahe til Vandaas, medbragte sin ægtefælle alle de bornholmske gårde, herunder også Maglegård – til ” evig tid” varede 4 år. I 1511 lod samme ærkebiskop Byrge sin høvedsmand på

Hammershus Sten Steenssøn udpante Niels Brahes bønder for skat. I 1515 klagede man over høvedsmandens hårde fremfærd. Efter Byrges og Sten Stenssøns død lykkedes det kongen at få deres efterfølgere til at undlade at opkræve dobbeltskat og tilbagegive de opkrævede skatter. Denne strid mellem bisp og konge var med til, at Chr. d. 2. i 1522 overtog Hammershus, hvor han henviste til en aftale med Valdemar Atterdag, at kongen kunne kræve slottet og Bornholm tilbage. Hermed ophørte bispevældets tid på Bornholm.

Chr. d. 2. var blevet fordrevet af den nyudnævnte konge Frederik d. 1. Niels Brahe gik i kamp for Chr. d. 2., men Frederik d. 1. fik ham i 1525 dømt til døden. Han blev først fanget i 1528 og henrettet i 1529. Hans enke Anna Lang, fik samme år sit bornholmske fædrenegods erkendt som sit eje med adelige friheder, herunder også Maglegård. I 1525 overtog de lübske lensmænd på Hammershus skatteopkrævningerne, de fulgte Steen Stenssøns skattelister, så hun måtte igen kæmpe om skattefritagelse. Hendes søn Jørgen Brahe til Valløse solgte i 1533 sine 30 bornholmske gårde til rigsråd Peder Oxe. I 1555 besøgte Peder Oxe sin foged på Maglegård sammen med 2 andre rigsråder og holdt her et møde med Lübecks borgmester m.fl. De danske rigsråder forelagde de lübske repræsentanter en række forkerte lübske domme overfor bornholmer-

ne, en efter en trådte 119 bornholmere frem og krævede erstatning, og for de ulovlige domme, blev de tilkendt erstatning. Dette Maglegårdsmøde gav ikke alene erstatning, men værnede mod fortsat uret. I 1558 kom Peder Oxe i unåde og måtte flygte til udlandet, hans 30 gårde overgik til kronen. I 1562 overgav kongen de 30 gårde til Jørgen Rud til Vedbygaard i Olsker. Men i 1565 overlod kongen de 30 gårde til den lübske høvedsmand Schweder Ketting. Man var nu inde i 7 års-krigen, kongen måtte kalde Peder Oxe hjem, da han mente, at han ville kunne frelse Danmark. Han fik sine godser tilbage, herunder de 30 bornholmske gårde, herunder Maglegård. I 1567 blev Peder Oxe Rigshofmester. I 1574 øgede han sine bornholmske besiddelser med yderligere 2 gårde, idet han af kannik Peder Myhre købte 2 gårde: 57 sg Myregård i Østermarie (eller en anden gård i Østermarie) og 20 vg Klintebygård i Ibsker. Peder Oxe døde 1. august 1576. Peder Oxes enke mageskiftede 1578 med Frederik den 2., så de 32 bornholmske gårde faldt ind under kronen. Hun fik Tordsø gods i Skåne. Af de gårde Peder Oxe's enke mageskiftede med kongen i 1578: Her er stedfæstet 30 ud af 32, dog 7 kun for sogn, som tilhørte Manglegårdsgodset.

Østermarie: 5.+ 15, vg , der skulle være 3 endnu i dette sogn, herudover 57 sg Myregård solgt af Jes Myre til Peder Oxe.. Østerlars: 3.+4.+5.+7. vg. Ibsker: 13.+ 14.+16.+17.+ 20. vg . Bodilsker: 4. vg. Poulsker: 4 gårde, der ikke er stedfæstet. Åker: 15. vg. Klemensker: 4. + 5.+ 6. vg. Rutsker: 3. + 4. vg. Rø: 8 vg. Herudover kan nævnes Niels Aagessøn, der skænkede præsten i Rø 3 gårde for at holde messer i hans godskapel, her er en af disse 3 gårde: 3. vg i Ibsker.

Hermed var Maglegårds adelsdage forbi, den blev en af. kronens fæste- eller vornedegårde. Derfor er dette riddersæde opført med vornedegårdsnr og ikke som de fleste sædegårde uden nr. Magle-

gårdskapellet var forfaldt og efter 1536, da vi skiftede trosrik, var der heller ikke længere en aftale om lørdagsmesser. Men med kapellets ende, ender ikke Maglegårds historie. Den næste adelsmand, der kommer til at have denne gård i fæste, er Chr. Maccabæus, en skånsk adelsmand, som i 1638 bliver udnævnt til at lede den militære uddannelse af de bornholmske bønder. Han boer på Skovsholm. Men han får stillet Maglegård til rådighed som kaptajns gård. Men da han bliver landsforvist i 1645 mister han Maglegård. Herefter bliver en tysker ved navn Sebald Zimmermann hans efterfølger som kaptajn. Han bosætter sig på Maglegård, hvor han dør i maj 1658. Den næste der bliver udnævnt som kaptajn er frihedshelten Jens Pedersen Kofoed, som havde deltaget i oprøret mod svenskerne i 1658. Han fik nu overdraget Maglegård, som på den tid lå fordærvet og afbrændt hen. Endnu 16 år efter var dens avlsbygninger ikke blevet genrejst. Jens Kofoed, sad her i små kår, hans 1. kone hed Sander Pedersdatter og var datter af borgmester Sander Lesler i Hasle. Med hende fik han 21 børn. Med kone nr. 2 Elisabeth Akkeleye fik han 3 børn. Hun var af skånsk adelsslægt, hendes onkel var Chr. Maccabæus, det var ham, der havde Maglegård, som kaptajns gård, men blev landsforvist 1645, men benådet i 1648, I Østermarie kirke findes et maleri med Jens Kofoed med sine 2 hustruer og de 24 børn.

I 1681 gjorde Chr. d. 5. Maglegård fri for afgifter. Efter kongens besøg i 1687 fik han og Akkeleye for livstid den afgiftsfri besiddelse af Maglegård (5.vg) og det tilliggende Elleshus, som også kaldes Mauritz-gård (15. Vg). Her døde han 62 år gammel 23. Maj 1691. Efter hans død giftede Elisabeth Akkeleye sig i 1692 med fændrik Claus Kofoed, født på 23 sg Kofodgaard i Østermarie. Han blev senere kaptajn og major. Næsten 85 år gammel døde Elisabeth Akkeleye i 1739. I 1731 gav Chr. d. 6. tilsagn om at Claus Kofoed kunne beholde Maglegård til sin død, som fandt sted i hans 80. år i 1743. Forinden havde han i 1739 afstået fæstet af Maglegård til Jens Kofoeds og Akkelyes dattersøn, fændrik Gabriel Larsen Kofoed, som i 1740 fik kongeligt fæste på gården. I 1744, da kongen ved auktion bortskødde alle kronens gårde på Bornholm, købte Gabriel Kofoed Maglegård og Elleshus. Gabriel Kofoed døde i 1760. Hans 3 årrige søn Claus Kofoed blev ejer af de 2 sammenlagte gårde. Claus bestemte før sin tidlige død 1784, at hans ældste datter efter moderens død, skulle arve Maglegård, hans yngste datter skulle arve Elleshus. Hans enke fik i et nyt ægteskab en søn, den senere major Thor Maglegård 1787-1835. Af de nævnte 2 døtre, giftede den ældste sig med kaptajn, sandemand Lars Westh på Loftsgård i Vestermarie. Den yngste datter giftede sig med en den gang næsten ukendt lige udnævnt holtzførster Hans Rømer, som boede i et usselt udbyggerhus Eskeviske på Åker Lyng. Han blev den kendte Hans Rømer, som skabte Almindingen og byggede Rømersdal.. Men der var små kår, så i 1820 solgte han sin kones forældrearv til Elleshus til hendes halvbroder Thor Maglegård, der 2 år forinden havde købt Maglegård af den anden søster. Ved majorinde Margrethe Maglegårds død 1899, gik de sammenføjede gårde i arv til sønnesøns søn Thor Maglegård Westh. I år 1900 blev de sidste rester af Maglegårdskapellet fredet.

Hvis man forsker i slægtslinier, er der mange, der kan føre slægten tilbage til Jens Kofoed, takket være hans mange børn.. Maglegaard opnåede aldrig arvet proprietærstatus.

Aage Kure

Folketælling vestindiske øer

Danmark solgte i 1917 de Vestindiske Øer til USA. Mange af arkivalierne fra "danskertiden" befinder sig i dag i det danske Rigsarkiv (ca. 810 meter arkivalier). I 1999 blev indledt et samarbejde under temaet "African Roots" mellem Danmark og De Vestindiske Øer (USA) omkring disse arkivalier - registrering, kopiering og mikrofilmning. I materialet er bl.a. folketællinger fra perioden 1835-1911. Som et særligt projekt i forbindelse med dette samarbejde blev der for et par år siden i Danmark igangsat en indtastning af folketællingerne fra de Vestindiske Øer. Indtastningerne er foretaget efter en særlig skabelon af en håndfuld rutinerede indtastere. Engelsksprogede tekster, utraditionelle navne og meget medtagne folketællinger har stillet indtasterne overfor store udfordringer. Nu er indtastningen færdig, og man kan søge i folketællingerne på DDAs hjemmeside på adressen:

<http://ddd.dda.dk/d4/vi/forside.htm>

Konkurrencen

1. Hvem havde inviteret BSLF weekenden den 22/23. okt. ?.
2. Hvilken ny mulighed har man for at få bladet på ?.
3. Hvad hed udgiveren af Schous forordninger?.
4. Hvem har skrevet "Historier fra det virkelige liv" ?.
5. Hvor var foreningen den 17 september 2005.?
6. Hvor meget fylder de Dansk Vestindiske arkivalier på Rigsarkivet ?.
7. Hvornår skal vi høre " Hvor finder vi Hvad".?.
8. Hvad koster det at få indbundet en bog i foreningen.?

Der er 1 gavekort lydende på 200 kr. Der trækkes lod blandt alle indkomne rigtige svar. Alle besvarelser skal være næstformanden i hænde senest den 10. januar. 2006.

Alle svarene sendes til Hans Ressel, Dampmølle-gade 11, 3700 Rønne. På et postkort eller lignende eller sendes på E-mail: kon@bslf.dk

Mærkes "Konkurrence".

Svar på sidste konkurrence

1. 100 rubler.
2. 84 år, 5 mdr., 2 uger og 3 dage
3. Ja
4. Slægten Ude på Bornholm og Christians ø
5. inden 15 december
6. den 20 december 1852 i Hällaryd i Blekinge,
7. Svenske scannede kirkebøger ligesom på "Arkivalieronline".
8. " Kloge mænd og kloge koner og folkemedicin " v/ Inger Kjær

Tillykke til vinderen af konkurrencen medlems nr. 241 – 02 Anne-Grete Andersen
Malmøvej 26, 3700 Rønne

Nyttige links til Internettet

Kirkeårets dage, fester m.m.

<http://www.landsarkivetkbh.dk/genealogi/tid/liste.htm>

Norske digitaliserede oplysninger

<http://digitalarkivet.uib.no/>

Ordbog over det danske sprog

<http://www.hist.uib.no/kalkar/>

Opslagsværket Danske Gårde er nu tilgængelig som digitalt værk og kan findes her

<http://www.statsbiblioteket.dk/digiboks/> det kræver installering af en fil, som kan downloades gratis, før man kan læse værket. Bornholm findes i 1 bind 4.

Schous Forordninger

Jacob Henric Schou udgav i 1795 et bogværk (kaldet Schous Forordninger), som indeholdt et kronologisk register over kongelige forordninger, åbne breve og anordninger udsendt i årene 1670-1699.

Dette værk kan findes indscannet på adressen:

http://www.hf.uio.no/PNH/schou/for_side.html

Afsender: Bornholms Slægts- og Lokalhistoriske Forening, Pingels Allé 1, 3700 Rønne, DK

Bestyrelsen

Formand: *Frants Bøving*

Tlf. 56 97 56 38

E-Mail: fm@bslf.dk

Næstformand: *Hans Ressel*

Tlf. 56 95 81 82

E-Mail: nf@bslf.dk

Kasserer: *Tonni Jørgensen*

Tlf. 56 96 45 58

E-Mail: ks@bslf.dk

Sekretær: *Anette Schönwandt*

Tlf. 56 95 28 75

E-mail: sk@bslf.dk

Best. medlem: *Philip Kofoed*

E-mail: bm@bslf.dk

Best. medlem: *Poul Erik Regnersen*

Tlf. 56 96 41 18

E-mail: ingen mailadresse

Suppleant: *Jørgen Petersen*

Tlf. 56 97 51 33

E-mail: 1s@bslf.dk

Suppleant: *Susanne Ressel*

Tlf. 56 95 81 82

E-mail: 2s@bslf.dk

Bladudvalg:

Hans Ressel, Rønne

Hans Georg Andersen, Rønne

Adresse:

Pingels Allé 1, 3700 Rønne

E-Mail : info@bslf.dk

Hjemmeside: www.bslf.dk

Giro nr.: 527 - 4621

Webmaster: Philip Kofoed

E-Mail: wm@bslf.dk

Weekenden den 22/23. okt., havde foreningen Stuekultur Bornholm inviteret BSLF, til at deltage i deres årlige udstilling på Østre Skole i Rønne. Der var meget stor interesse for vores forening. De fleste af dem der gæstede os, fik opklaret 2-3 generationer, nogle endda flere. Flere af dem der besøgte os, vil vi se som nye medlemmer.

